

Н. В. Кушакова-Костицька, професор кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ;
Ю. В. Сидорчук, здобувач кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ

ФІЛОСОФСЬКІ, МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА: ДИСКУСІЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Проведено V Міжнародну науково-теоретичну конференцію.

Ключові слова: проблеми права; теоретичні дискусії; обмін ідеями.

Національна академія внутрішніх справ, Всеукраїнська асоціація філософії права і соціальної філософії та Асоціація психологів України 17 листопада 2012 року провели традиційну **V Міжнародну науково-теоретичну конференцію “Філософські, методологічні та психологічні проблеми права”** в рамках Всеукраїнського тижня права. Основною метою конференції було продовження світоглядних і теоретичних дискусій щодо специфіки характеру й особливостей розвитку сучасної (насамперед, української) держави і права.

Відкрив конференцію ректор Національної академії внутрішніх справ член-кореспондент НАПрН України *Коваленко Валентин Васильович*, зазначивши, що ця міжнародна науково-теоретична конференція сприятиме раціоналізації напрямів наукових досліджень її учасників та стане теоретичним підґрунтям для вдосконалення законодавчої, правозастосовної і правоохоронної діяльності.

З привітаннями до учасників конференції звернулися Голова Конституційного Суду України *Головін Анатолій Сергійович*, Головний контролер – директор департаменту з питань оборони та правоохоронної діяльності Рахункової палати України *Невідомий Василь Іванович*, проректор університету у Прешові (Словаччина) професор *Ковальчикова Івета*, начальник управління правового забезпечення Державної судової адміністрації України *Кошинець Віктор Васильович*, Президент Всеукраїнської асоціації філософії права і соціальної філософії *Чміль Борис Федорович*, інші відомі фахівці та представники наукової спільноти.

З вступними доповідями виступили член-кореспондент НАПрН України *Коваленко В. В.* (“Методологічні проблеми кримінально-правових наук”), Голова Конституційного Суду України *Головін А. С.* (“Деякі проблеми застосування положень статті 22 Конституції України у конституційному судочинстві”) та академік НАПрН України

Костицький М. В. (“Спроба філософсько-психологічного осмислення ролі і функцій держави і права в епоху Постмодерну”).

Ректор Національної академії внутрішніх справ Коваленко В. В. указав на причини кризи методології кримінально-правових наук в Україні та на можливі шляхи їх подолання.

Голова Конституційного Суду України Головін А. С. зупинився на аналізі статті 22 Конституції України, яка встановлює, що права і свободи людини і громадянина, закріплені Конституцією України, не є вичерпними, що вони гарантуються і не можуть бути скасовані, що при прийнятті нових законів чи внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод людини і громадянина. Ці положення Конституції України мають концептуальне та методологічне значення для правозастосування і мають бути орієнтирами як для державних органів, так і для приватних структур й окремих громадян.

У вступній доповіді академіка НАПрН України *Костицького М. В.* йшлося про один із можливих сценаріїв розвитку постмодерністського суспільства з виникненням єдиної метанауки, що поєднуватиме технологічний, лінгвістичний, онтологічний і гносеологічний аспекти буття, таким чином нівелюючи постмодерністський розрив онтології і гносеології. Майбутнє сучасної цивілізації він розглянув у контексті глобальної науково-технологічної суперреволюції.

Подальша робота конференції проходила у рамках трьох панелей – філософської, методологічної та психологічної і супроводжувалась жвавими дискусіями із зазначених у програмі тем доповідей.

Так, у першій панелі особливу увагу викликали доповіді декана юридичного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича професора Пацурківського Петра Станіславовича, доцента того ж університету Меленка Сергія Гавриловича, доктора юридичних наук Ковальського Віктора Семеновича, начальника кафедри філософії права та юридичної логіки НАВС Гвоздіка Олега Івановича.

Найбільш цікаві питання, розглянуті в рамках цієї панелі, були присвячені дослідженням філософії права в історичному аспекті, новим напрямкам розвитку сучасної філософії права, аналізу її основних концептів та підходів.

На другій панелі, яку очолив начальник кафедри теорії держави та права НАВС професор Гусарев Станіслав Дмитрович, дискусії точились навколо доповідей доктора юридичних наук

Орлова Юрія Юрійовича, доцента Романюка Богдана Васильовича, проректора Європейського університету Гурака Руслана Васильовича.

На третій панелі конференції під керівництвом професора Казміренко Людмили Іванівни виступили з доповідями провідні фахівці в галузі юридичної психології та педагогіки: ректор Інституту екології, економіки і права професор Биковська Олена Володимирівна, професор Івета Ковальчикова, Голова Апеляційного суду Чернівецької області доцент Черновський Олексій Костянтинівич, професор Хохліна Олена Петрівна, начальник кафедри прикладної педагогіки та роботи з персоналом НАВС доцент Ірхін Юрій Борисович та ін.

Тематика цієї панелі охоплювала питання педагогіки освіти, зокрема юридичної; аналіз розвитку юридичної психології та її окремих аспектів, насамперед, щодо підготовки майбутніх правоохоронців, їх професійної адаптивності та деформації; формування юридичної психолінгвістики; профілактики віктимності неповнолітніх та деяких інших.

Узагалі діяльність конференції була спрямована на обмін науковими ідеями та думками для підвищення ролі права і закону у громадянському суспільстві, удосконаленню чинного законодавства та правової системи.

Сподіваємось, що ця конференція стала визначною подією на шляху розвитку права, філософії, психології та педагогіки як на теренах України, так і за її межами, адже розглянуті на ній проблеми присвячені формуванню світогляду сучасної людини, правової культури та праворозуміння, підвищенню ефективності викладання юридичних дисциплін у вищих навчальних закладах, виробленню нових форм і методів подолання юридичних конфліктів, визначенню ролі і функцій держави на сучасному етапі розвитку суспільства, компаративному аналізу існуючих правових систем у контексті різних методологічних підходів тощо.

Матеріали конференції опубліковано у збірнику, що містить понад 140 тез доповідей та виступів її учасників і охоплює найважливіші наукові дослідження і досягнення у філософії права, соціальній філософії, юридичній психології, юридичній педагогіці, методології права. Уважаємо, що проведений науковий захід сприятиме розвитку вітчизняної юридичної науки і практики, розвиненню нових напрямів правознавства (таких, наприклад, як юридична педагогіка і психолінгвістика) і спонукатиме вчених знаходити нові ефективні шляхи розв'язання нагальних суспільних і державних проблем у науково-теоретичній площині, насамперед, правовими, а не проблемно-політичними засобами.